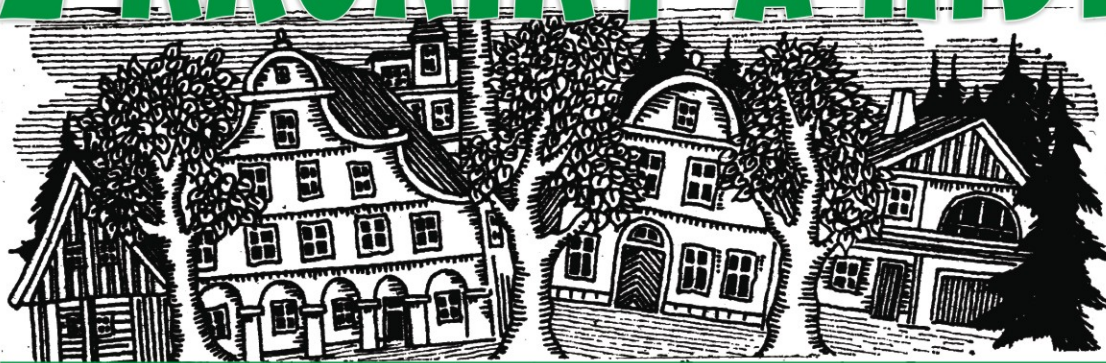

Z KRONIKY A HISTORIE

ZIMA 2008
ročník II. / číslo 4

OHLÉDNUTÍ DO MINULOSTI OBCÍ ČERNÝ DŮL - ČISTÁ - FOŘT

KRONIKA ŠKOLNÍ

ŠKOLY OBECNÉ V ČISTÉ V KRKONOŠÍCH z let 1893 až 1945

(z německého jazyka přeložila paní Ita Cyrusová z Čisté)

Školní rok 1896 až 1897

Dne 1. září byl zahájen nový školní rok slavnostní bohoslužbou a zpěvem hymny.

2. září začalo pravidelné vyučování. V první třídě vyučoval pan řídící Adalbert Sommer, druhou vedl podučitel Bernhard Schöps.

22. září zaslal c. a k. okresní školní rada brožuru platnou pro vojenské kapely, v níž je předepsána melodie hymny, jak se má zpívat (nařízení pana ministra c. a k. Ministerstva pro náboženskou obec a vyučování ze dne 11. června 1876, str. 13.582).

4. října byla školní mládež na mši sloužené u příležitosti jmenin Jeho Veličenstva císaře. Mše byla zakončená zpěvem hymny.

6. října dopoledne byly děti 2. třídy u svatě zpovědi a 7. října odpoledne u svatého přijímání.

Od 10. do 28. listopadu byla škola zavřená z důvodu infekční nemoci spalniček.

Dne 30. listopadu přesídlil podučitel Bernhard Schöps do Černého Dolu, kam byl 23. října úředně přeložen. Vyučovat tu začal 1. prosince jako podučitel.

24. prosince byly děti obdarovány děkanem Josefem Frankem, který založil nadaci pro chudé děti, a tak každý rok z úroků dostanou boty. Hoši a dívky též dostali oblečení v ceně 50 korun od urozeného pána Franze Klugeho z Heřmanových Sejfů.

Od 1. do 31. prosince bylo vyučování zkráceno na polovinu z důvodu přítomnosti pouze jednoho učitele ve škole. Od 1. ledna už bylo vyučování zase pravidelné. Nastoupil podučitel Johann Ditz z Prostřední Olešnice (Mittel O'ls), na základě Výnosu c. a k. okresní školské rady, vydaném 27. prosince 1896, řádek 3358.

12. ledna byla v obou třídách provedena inspekce c. a k. okresním školním inspektorem panem profesorem Andreasem Trumem. Po jejím ukončení byla porada.

18. května byly děti druhé třídy u svatě zpovědi, 19. května u svatého přijímání.

24., 25. a 26. května byli žáci i učitelé na prosícím procesí.

2. června byly starší děti z první třídy u zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

12. července dopoledne byly všechny děti na školním výletě. Šly na Zlatou vyhlídku za dozoru řídícího učitele Adalberta Sommera a podučitele Johanna Ditze.

15. července byl školní rok slavnostně ukončen. Zazpívána byla hymna a rozdáno vysvědčení.

Na začátku školního roku nastoupilo 101 dětí ze 110 školou povinných, docházku ukončilo 90 žáků, všichni žáci jsou katolického vyznání.

Ze dne 29. na 30. června byly severovýchodní Čechy postiženy strašnou katastrofou. Vysoká voda se valila přes několik obcí v okrese Vrchlabí, obzvláště přes ty, které leží v blízkosti Labe. Obce ležící dál byly ušetřeny. Voda Stříbrného potoka velmi stoupala a naplavila dřevo od pily Vendelina Böhma z Černého Dolu. To se nahromadilo u mostu a tak voda zaplavila zahradu Franze Pucherta z čísla 75 na levém břehu potoka. Vypadalo to hrozivě, ale škody nebyly příliš velké.

30. a 31. srpna byl zápis dětí do školy, který provedl řídící pan Adalbert Sommer.

Školní rok 1897 až 1898

1. září bylo slavnostní zahájení nového školního roku bohoslužbou a zpěvem hymny.

2. září se začalo v obou třídách vyučovat. Do první třídy nastoupilo 46 dětí, do druhé 58 dětí.

6. září byla první místní konference učitelů, které předsedal řídící učitel Adalbert Sommer. Krom jiného se uskutečnilo rozdělení tříd. První třídu převzal řídící Adalbert Sommer a druhá byla přidělena podučiteli Johannu Kirschovi.

OHLÉDNUTÍ DO MINULOSTI OBCÍ ČERNÝ DŮL - ČISTÁ - FOŘT

4. října byla školní mládež společně s učiteli na oslavné bohoslužbě ke jmeninám císaře pána.

7. října odpoledne byly děti 2. třídy u svatě zpovědi a 8. října dopoledne u svatého přijímání.

Od 21. října do 7. listopadu byla škola uzavřena z důvodu epidemie neštovic.

23. října se ve Vrchlabí konala okresní učitelská konference s programem: Zpráva předsedy, Zpráva knihovnické komise, Volby stálého výboru, knihovnické komise, zapisovatele, Přednášky, Žádosti, Konference učitelů měšťanských škol.

19. listopadu byly jmeniny císařovny, mše se zúčastnili učitelé i žáci, na závěr se zpívala hymna.

24. prosince byl výtěžek z úroků nadace pana děkana Josefa Frankeho využit na koupi zimních bot pro chudé děti. Také pan továrník Hofer z Čisté rozdál mezi děti kalhoty, vesty a sukně, jeho společník pan Wanka rozdál dětem zimní čepice.

28. prosince dostal podučitel Johann Kirsch dekret od představenstva c. a k. zemské školské rady, v němž, podle Ustanovení ze dne 10. prosince 1897 str. 41078, byl jmenován učitelem ve zdejší škole. 29. prosince složil učitel Johann Kirsch svůj služební slib do rukou c. a k. zemského hejtmana, vysoce urozeného pána Dr. Oskara Ritter von Zaborsky-Wuhlstätten.

Dne 20. března se dostavil do školy c. a k. okresní školní inspektor pan profesor Andreas Trum.

25. dubna byla školní mládež a učitelé na procesi ke svatému Markovi.

Dne 5. května byly starší děti první třídy u svatě zpovědi a druhý den u přijímání.

16., 17. a 18. května se zúčastnili děti a učitelé prosícího procesí.

13. července byly se konaly v kostele ve Fořtu zkoušky z náboženství.

15. července byl ukončen školní rok. Slavnostně bylo poděkováno učitelům, na závěr byla zpívána hymna a rozdáno vysvědčení. Na začátku školního roku bylo 120 školou povinných dětí, nastoupilo 104 dětí, ke konci jich bylo jen 89. Všechny jsou katolického vyznání.

29., 30. a 31. srpna provedl řídící učitel Adalbert Sommer zápis dětí do školy.

Školní rok 1898 až 1899

1. září byl školní rok slavnostně zahájen bohoslužbou, na závěr byla zpívána hymna.

2. září začalo pravidelné vyučování.

10. září po poledni, ve 12.45 hodin, byla v Ženevě zavražděna Její Veličenstvo císařovna Elisabeth v blízkosti sochy vévody Karla, právě když byla na cestě od hotelu Beau Rivage do přístavu k parníku Montblanc. V Paříži žijící italský anarchista Luccheni se přestěhoval do Ženevy a ten, ve zmíněný den, zasáhl trojhranným pilníkem císařovnu přímo do srdce. Pohřeb se konal 17. září ve 4 hodiny odpoledne.

19. září v 8 hodin ráno byl učitelský sbor a školní mládež na smuteční bohoslužbě za zavražděnou císařovnu. Po bohoslužbě měl řídící učitel Adalbert Sommer smuteční řeč.

26. září byly děti druhé třídy u svatě zpovědi a následující den u přijímání.

3. října se konala ve Vrchlabí okresní učitelská konference.

4. října byla slavnostní mše u příležitosti jmenin Jeho Veličenstva císaře. Mše byla ukončena zpěvem hymny.

Císař František Josef I., císař rakouský, nekorunovaný král český... z rodu habsbursko-lotrinského, zemřel 21. listopadu 1916 ve Vídni. Byl nejdéle vládnoucím panovníkem plných 68 let. z neněmeckých národů měl jisté sympatie k Maďarům, jichž se především bál, a proto jim vyhověl dualismem, vykopav sobě i rodu tak hrob, nejvýše pak ještě k Polákům, zato k ostatním Slovanům se choval upjatě, ba i nepřátelsky. Někdy se mu vytýkalo, že opětovně rušil dané slovo a kterak vůbec nedostal určitým závazkům. Rozhodl o osudu říše i dynastie hlavně dvěma akty vyrovnaním 1867 a ultimatem Srbsku 1914 (počátek první světové války).

2. prosince při příležitosti 50. výročí vlády Jeho Veličenstva císaře se konala, za účasti školní mládeže a učitelů, slavnostní bohoslužba. Po ní se shromáždili děti a učitelé ve sborově a řídící učitel Adalbert Sommer vysvětlil význam tohoto dne a smysl vlády Jeho Veličenstva císaře Franza Josefa I. Na konec se zpívala 1. sloka národní hymny. Všichni chlapci byli obdarováni pamětní medailí, které zakoupila c. a k. zemská školská rada. Medaile zhotovil akademický sochař Rudolf Marschal z Vídně.

24. prosince dostaly děti boty. Zesnulý děkan Josef Franke založil nadaci pro chudé děti. Kromě toho byla ještě vánoční nadílka vánoček.

Od 16. března do 5. dubna byla 1. třída řídícího Adalberta Sommera, kvůli onemocnění jednoho žáka spálou, uzavřena.

Dne 14. dubna odpoledne se dostavil c. a k. okresní školní inspektor pan profesor Andreas Trum na inspekci školy.

25. dubna se zúčastnila školní mládež s učiteli procesí svatého Marka.

4. května byly děti u svatě zpovědi a 5. května u svatého přijímání.

8., 9. a 10. května byli učitelé a školní mládež na prosícím procesí.

11. července byla školní mládež s učiteli na výletě u pramene Labe.

13. července se konaly ve fořteckém kostele zkoušky z náboženství.

OHLÉDNUTÍ DO MINULOSTI OBCÍ ČERNÝ DŮL - ČISTÁ - FOŘT

14. července byl slavnostně ukončen školní rok, zpívána hymna a rozdáno vysvědčení.

Školou povinných dětí bylo 115, do školy nastoupilo 94 dětí a ukončilo 88 dětí, všechny katolického vyznání.

29., 30. a 31. srpna prováděl řídící Adalbert Sommer zápis do školy.

Školní rok 1899 až 1900

1. září byl zahájen nový školní rok bohoslužbou a zpěvem hymny

2. září začalo normální vyučování.

13. září šly děti ke svatě zpovědi a druhý den ke svatému přijímání.

4. října byla bohoslužba na počest jmenin císaře, na které byli přítomni učitelé a žáci. Na závěr se zpívala hymna.

6. listopadu se ve Vrchlabí konala učitelská konference.

20. listopadu byla sloužena smuteční bohoslužba za zesnulou císařovnu za účasti dětí a učitelů.

24. prosince došly úroky z nadace pro chudé děti, které dostaly boty.

25. dubna se zúčastnili učitelé a děti procesí svatého Marka.

30. dubna vykonal c. a k. okresní školní inspektor pan profesor Andreas Trum inspekci ve škole.

1. května byly děti 1. třídy u svatě zpovědi a 2. května šly ke svatému přijímání.

21., 22. a 23. května se účastnili učitelé a mládež prosícího procesí.

Prosící procesí a zejména procesí ke Sv. Markovi, které je v tomto textu každoročně zmiňováno, se konalo v polích a spočívalo v prosbách za dobrou úrodu a ochranu před požáry, krupobitím a jinými pohromami. Pořádáno bylo ve svátek Sv. Marka 24. června, nebo i v jiném vhodném termínu.

1. června došel Výnos od c. a k. okresní školské rady ve Vrchlabí, vydaný 24. května 1900 č. 1246, že místo nemocné slečny Marie Hamáček, učitelky ručních prací, bude vyučovat děvčata ve zdejší škole slečna Agnes Thim, učitelka ručních prací v Černém Dole.

Od 6. do 10. června byla škola kvůli neštovicím zavřena.

11. července byly v kostele ve Fořtu zkoušky z náboženství.

14. července byl školní rok ukončen zpěvem hymny a rozdáváním vysvědčení.

Ze 123 školou povinných dětí jich na začátku školního roku nastoupilo 109 a školu ukončilo 99 dětí, všechny katolického vyznání.

28., 29. a 30. srpna byl zápis do školy, který prováděl pan řídící Adalbert Sommer.

Školní rok 1900 až 1901

1. září byl zahájen nový školní rok slavnostní bohoslužbou, po níž se zpívala národní hymna a 2. září se už pravidelně vyučovalo. 1. září byla první místní učitelská konference, které předsedal pan řídící Adalbert Sommer. Byly rozděleny třídy první zůstala Adalbertu Sommerovi a druhá byla přidělena panu učiteli Johannu Kirschovi. Výuku náboženství

měl na starost velebný pan farář Franz Vogel z Fořtu. Vyučování ručních prací pro děvčata dostala slečna Agnes Thim z Černého Dolu. Výnosem c. a k. okresní školní rady ze dne 9. září 1900, číslo 2172, bylo školnímu vedení dáno na vědomí, že slečna Agnes Thim může vyučovat 4 hodiny týdně.

Dalším výnosem c. a k. okresní školské rady ze dne 12. září, číslo 2195, bylo oznámeno, že po dobu nemoci velebného pana faráře Franze Vogela bude náboženství vyučovat řídící učitel Adalbert Sommer, a to 4 hodiny týdně. Dekretem c. a k. zemské školské rady z 20. září 1900 ř. 40061 byl Výnos potvrzen.

25. září byly děti druhé třídy u svatě zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

4. října byla k počtě jmenin Jeho císařského Veličenstva a zároveň k jeho 70. narozeninám, připadajícím na tento rok, slavnostní bohoslužba. Potom měly děti malou školní oslavu, na níž řídící učitel pan Adalbert Sommer vysvětlil dětem význam oslav a vlády Jeho Veličenstva, protože 2. prosince se bude připomínat výročí dne, kdy císař usedl na trůn.

Kostel Nejsvětější Trojice ve Fořtu v perokresbě místního autora

Výnosem místní školské rady z 25. října řádek 100 bylo stanoveno, že pro příští budou mít děti na Dušičky vždy odpoledne volno. 25. října se také konala ve Vrchlabí okresní učitelská konference pro školní rok 1899 1900.

19. listopadu, v den jmenin zesulé císařovny Elisabeth, byla smuteční bohoslužba, které byla přítomna školní mládež i učitelé.

25. dubna se zúčastnily děti pod dozorem učitelského sboru procesí svatého Marka.

13., 14. a 15. května byli děti a učitelé na prosícím procesí.

20. a 21. května byly děti druhé třídy u svaté zpovědi a svatého přijímání.

23. května navštívil školu c. a k. okresní školní inspektor pan profesor Andreas Trum, na závěr inspekce byla porada.

29. června se zúčastnila školní mládež a učitelský sbor bohoslužby, která byla ukončena delším modlením ke Svaté Trojici.

8. července zahájil ve Vrchlabí c. a k. okresní školní inspektor pan Andreas Trum okresní učitelskou konferenci pro školní rok 1900 01.

13. července byl ukončen školní rok a odpoledne toho dne byly ve škole zkoušky z náboženství.

Na konci tohoto školního roku docela nečekaně odstoupil velevážený c. a k. okresní školní inspektor ze svého úřadu. Vrátil se zpátky jako profesor do státního vyššího gymnázia v Hostinném. S upřímnou lítostí se loučí s panem Andreasem Trumem učitelé školského obvodu Vrchlabí i Dvora Králové (Königinhof). Byl to muž, který dlouhá léta svůj úřad vykonával poctivě a pro dobro škol. Ať mu ještě dlouhá léta vydrží elán i v novém působišti! „Ať je večer Vašeho života bez chmur!“

Na začátku školního roku bylo školou povinných 124 dětí, z toho nastoupilo 111 a ukončilo 97. Všechny byly katolického vyznání.

29., 30. a 31. srpna byl zápis nových dětí do školy, prováděl jej řídící učitel Adalbert Sommer.

Školní rok 1901 až 1902

Školní rok byl zahájen 2. září bohoslužbou, na závěr byla zpívána hymna, 3. září už bylo pravidelné vyučování. Druhého září odpoledne byla místní učitelská konference vedená řídícím učitelem Adalbertem Sommerem, na které se učitelům přidělovaly třídy. První bude mít opět řídící učitel, druhou bude mít na starost pan učitel Johann Kirsch. Náboženství v obou třídách bude i nadále vyučovat pan Adalbert Sommer a ruční práce slečna Agnes Thim z Černého Dolu.

4. října byla školní mládež i učitelský sbor na slavnostní bohoslužbě k počtě jmenin císaře, na závěr se zpívala hymna.

19. listopadu byli opět všichni přítomni na smuteční bohoslužbě za zesnulou císařovnu.

18. ledna byla v úředním listě c. a k. okresní školské rady ve Vrchlabí zveřejněna zpráva, že cvičný učitel z ústavu pro budoucí učitele v Budějovicích pan Karl Fürich byl jmenován c. a k. okresním školním inspektorem pro německé školy ve školském obvodu Vrchlabí a pro německé a české školy ve školských obvodech Dvora Králové, Vrchlabí, také Jičín, Nový Bydžov (Neubysdchov) a Jilemnice (Starkenbach).

Dekretem c. a k. zemské školské rady v Praze z 26. ledna 1902, číslo 3114 byla učitelka ručních prací v obecné škole v Černém Dole slečna Agnes Thim jmenována učitelkou ručních prací v Černém Dole, Čistá a Fořtu se základním platem 800 korun ročně, bez nároku na zvýšení a na penzi. Do služby nastoupila hned po složení přísahy dne 23. února 1902.

24. dubna od 9 hodin dopoledne se v sále hotelu „U mouřenína“ (pozn. na místě dnešní knihovny) ve Vrchlabí konala okresní učitelská konference s tímto programem: sdělení předsedy, volba delegace

na zemskou učitelskou konferenci, referát o zavedení třídlínné učebnice od Reinelta, volba stálé knihovní komise a volba 2 zapisovatelů, přednáška o zavedení nového německého pravopisu, zpráva knihovní komise, zpráva výboru o paušálech při vytápění a čištění škol, volné návrhy.

Následující odpoledne se rovněž konala konference učitelů měšťanských škol. Měla tyto body: sdělení předsedy, přednáška o péči v oblasti umění v obecných a měšťanských školách, volba stálého výboru, volné návrhy.

18. a 19. dubna byly děti druhé třídy u svaté zpovědi a svatého přijímání.

25. dubna se školní mládež i s učiteli zúčastnili procesí svatého Marka.

Také ve dnech 5., 6. a 7. května byli učitelé a děti na prosícím procesí.

8. května bylo v úředním listě c. a k. okresní školské rady ve Vrchlabí zveřejněno ustanovení o zavedení nového pravopisu. Toto vydalo c. a k. Ministerstvo pro náboženskou obec a vyučování dne 24. února 1902 řádek 36991 s platností od nového školního roku 1902 03.

22. května navštívil školu c. a k. okresní školní inspektor pan Karl Fürich, na závěr jeho návštěvy byla učitelská porada.

7. července 1902 dopoledne byly zkoušky z náboženství v kostele ve Fořtu pod vedením řídícího učitele Adalberta Sommera.

9. července uzavřel c. a k. okresní lékař MUDr. Guth školu. Děti učitele Johanna Kirsche, bydlící ve škole, měly spalničky. Kvůli uzavření školy se 9. července 1902 upustilo od slavnostního ukončení školního roku. Vysvědčení bylo rozdáno až na začátku příštího školního roku.

Na začátku školního roku bylo 127 školou povinných dětí, všechny do školy nastoupily, na konci roku jich bylo 126, všechny katolického vyznání.

V historii zdejší školy je to poprvé, kdy se děti, které šly poprvé ke svatému přijímání učily v hodinách náboženství podle učebnice Dr. Jakuba Schmidta. Vyučoval řídící Adalbert Sommer.

Díky vstřícnému jednání pana starosty Josefa Erbena, rolníka z č. 29, (dnes Houdkovi) byly v tomto školním roce vztahy mezi místní školskou radou a vedením školy docela urovnány. Také vztahy obyvatelstva k vedení školy se vyvíjely příznivě, hlavně v ekonomické oblasti. Z jara 1902 byla odstraněna železná pumpa i poklop ze studny, byl zhotoven nový věnec kolem studny a pořízen nový kameninový poklop z materiálu pocházejícího z Arnultovic (Arnsdorf). V létě dostali oba učitelé bydlící ve škole (Adalbert Sommer a Johann Kirsch) do všech oken v bytech žaluzie zakoupené v Broumově. O prázdninách dostal řídící učitel Sommer nové dveře do kuchyně vyrobené truhlářem Josefem Ullrichem. Pak byla celá škola vymalovaná malířem Neumannem z Vrchlabí. Byla natřena všechna vnitřní okna, což provedl truhlář Heinrich Farker. V každé třídě byl instalován nový stupínek (podium), v dolní třídě od truhláře Schneidera a v horní třídě od truhláře Josefa Ullricha. Prázdninové práce byly ukončeny natřením všech dveří a skříněk ve třídách truhlářem Heinrichem Farkerem.

Zápis pro následující školní rok byl 29. a 30. srpna.

OHLÉDNUTÍ DO MINULOSTI OBCÍ ČERNÝ DŮL - ČISTÁ - FOŘT

Školní rok 1902 až 1903

1. září byl zahájen nový školní rok slavnostní bohoslužbou a zpěvem hymny. Odpoledne pak byla místní učitelská konference, které předsedal řídící učitel Adalbert Sommer. Bylo opět rozděleno vyučování ve třídách první třídu a vyučování náboženství vedl řídící učitel Adalbert Sommer, druhou třídu učitel Johann Kirsch a ruční práce pro děvčata vyučovala slečna Agnes Thim z Černého Dolu.

2. září se už vyučovalo.

4. října byla školní mládež s učiteli na slavnostní bohoslužbě ke jmeninám císaře. Na konec se zpívala hymna.

6. září ráno ve 4 hodiny zemřela na zápal plic žákyně Josefine Walsch. Pohřbena byla 7. září, pohřbu se zúčastnili učitelé i školní mládež.

15. října odpoledne byly děti druhé třídy u svaté zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

16. listopadu odpoledne ve 2 hodiny se pod dohledem učitelů zúčastnila školní mládež vysvěcení nového hřbitova ve Fořtu.

19. listopadu se u příležitosti jmenin zesnulé císařovny konala smuteční bohoslužba, přítomní na ni byli učitelé i děti, ukončena byla zpěvem hymny.

26. listopadu se opět všichni zúčastnili smuteční bohoslužby za vysoce váženého pana biskupa Brynicha.

13. ledna byl c. a k. okresní školní inspektor Karl Fürich přítomen při vyučování v druhé třídě.

27. ledna vydal císař Franz Josef I. nový zákon o platech učitelů.

31. ledna v 7 hodin ráno zemřel na nemoc srdce žák Franz Zirm.

2. února za účasti školní mládeže a učitelů byl pohřben.

17. března opět navštívil školu c. a k. okresní školní inspektor Karl Fürich, odpoledne byla učitelská porada.

25. dubna byli učitelé a děti na procesi svatého Marka.

12. května byly děti druhé třídy u svaté zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

18., 19. a 20. května šli učitelé se školní mládeží v prosícím procesi.

27. května byly děti první i druhé třídy u svaté zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

22. a 23. června bylo kvůli nemoci (zarděnky) dětí učitele Johanna Kirsche, bydlicího ve škole, zrušeno odpolední vyučování.

24. června bylo v úředním listě c. a k. okresního hejtmanství oznámeno, že Jeho Excelence pan ministr pro náboženskou obec a vyučování přeložil c. a k. okresního školního inspektora Karla Füricha, na jeho žádost, z Vrchlabí do Jablonce (Gablonz). Na jeho místo nastoupí ředitel měšťanské školy Wenzel Fink z Dubé (Douba).

25. června dopoledne byly zkoušky z náboženství v kostele ve Fořtě. Zkoušející řídící učitel Adalbert Sommer byl s průběhem velmi spokojen a vyslovil dětem velkou pochvalu.

Od 7. července dopoledne do 12. července odpoledne bylo zrušeno vyučování v první třídě řídícího učitele Adalberta Sommera, neboť se u jednoho dítěte vyskytly zarděnky.

14. července se konal školní výlet na Hoffmannovy boudy.

15. července byla slavnostní bohoslužba k ukončení školního roku, zpívala se hymna a bylo rozdáno vysvědčení.

Školou povinných dětí bylo 135, na začátku školního roku jich nastoupilo 118, ukončilo jen 98. Všechny byly katolického vyznání.

Zápis pro nový školní rok byl 29. a 30. srpna.

Götzels papírna (horní) v Čisté.

Její majitelé byli významnými spolusponzory čístecké školy.

Školní rok 1903 až 1904

Školní rok byl zahájen 1. září bohoslužbou, zpěvem hymny a druhý den už bylo pravidelné vyučování. Stejný den odpoledne se konala místní učitelská konference. Zahájil ji řídící učitel Adalbert Sommer přednáškou na téma Duch učení. Pak byly rozděleny děti do jednotlivých tříd a bylo určeno, který učitel bude kterou třídu vyučovat. První třídu pan učitel Johann Kirsch, druhou třídu včetně hodin náboženství řídící učitel Adalbert Sommer. Zdravotní stav pana faráře Franze Vogela se natolik urovňal, že mohl zase vyučovat náboženství v první třídě. Ruční práce pro děvčata povede učitelka Agnes Thim.

3. září si udělali učitelé s dětmi výlet do okolních kopců.

6. a 7. září se na hřebeni Kovářova (Schmidtdorf) a Matoušova kopce (Mattauskoppe) konaly manévry.

Dle nařízení c. a k. okresního školního rady ze dne 31. srpna 1903 řádek 2296 bude v tomto školním roce pan farář Franz Vogel vyučovat náboženství v první třídě, řídící učitel Adalbert Sommer bude i nadále totéž vyučovat v druhé třídě.

31. září byly děti druhé třídy u svaté zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

4. října se za účasti učitelského sboru a školní mládeže konala slavnostní bohoslužba na počest jmenin císaře. Na závěr se zpívala hymna.

16. října byl dán pokyn c. a k. okresním školním radou, že vyučování během posvícenského pondělí se až do odvolání ruší.

19. listopadu byla smuteční bohoslužba ke jmeninám zesnulé císařovny Elizabeth, které se zúčastnili děti i učitelé.

11. ledna navštívil školu c. a k. okresní školní inspektor Wenzel Fink a to odpoledne od 1 až do 5 hodiny. Na závěr byla učitelská porada.

25. dubna se zúčastnili žáci a učitelé procesi svatého Marka.

3. května byly děti u svaté zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

9., 10. a 11. května byli učitelé a školní mládež na prosícím procesi.

13. května oznámila c. a k. okresní školská rada v úředním listě číslo 6 1904 následující: c. a k. zemská školská rada dne 7. dubna 1904 řádek

OHLÉDNUTÍ DO MINULOSTI OBCÍ ČERNÝ DŮL - ČISTÁ - FOŘT

53831 vydala Nařízení ke konání oslav a školních výletů a vedení školy je povinno s tímto učitelem seznámit.

Ti by měli dbát na toto: **Při kratších výletech by se vůbec nemělo zastavovat v hostinci, při půldenním nebo celodenním výletě je možné zdržení se v hostinci na dobu nezbytně nutnou k tomu, aby se žáci mohli napít. A to pokud možno jen čistou a zdravotně nezávadnou vodu, nebo převařené mléko, čaj, ovocnou šťávu, nebo čokoládu. Též minerální voda je vhodná. Pokud není k dispozici zdravotně nezávadná voda, může se v mimořádných případech podat víno nebo pivo, jehož množství určí učitel. Alkohol v žádném případě. Při delších výletech je oběd zajištěn ve zvláštních stanicích zřízených k tomuto účelu.**

14. května byly děti druhé třídy u svaté zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

Kostel Nejsvětější Trojice ve Fořtu.
V současné době ve vlastnictví městyse.

30. května dopoledne se konaly v kostele (ve Fořtu) zkoušky z náboženství. Žáky druhé třídy řídícího učitele Adalberta Sommera, který nebyl přítomen, zkoušel biskupský vikář ctěný pan Wenzel Horák. Výsledek byl na výbornou. Řídící učitel Adalbert Sommer byl v čase zkoušek se svojí ženou Sophií v Praze, kde byla operována v sanatoriu Dr. Blocha. Profesor Beyer provedl operaci, při níž paní Sommer odstranil z levé ledviny nádor velikosti hlavy.

18. června v 9 hodin dopoledne se v sále hotelu „U mouřenína“ ve Vrchlabí konala okresní učitelská konference s tímto programem : zahájení konference předsedou, jmenování zástupce předsedy, volba dvou zapisovatelů na dobu jednoho roku, konstatování povinné účasti členů konference, zpráva c. a k. okresního školního inspektora o zjištěných problémech v okrese, přednáška školního vedoucího pana Alberta Feista z Nových Zámků (Neuschloss) na téma „Škola a ochrana zvířat i rostlin“, porada o učebních plánech v jednotlivých školních kategoriích, volba zástupce učitelů do okresní školské rady pro příští volební období, přednáška řídícího učitele Aloise Justa z Olešnice-Debrné (O'ls Döberney) o smyslu školní turistiky a výletů pro vyučování, žádosti okresní učitelské knihovnické komise o nové knihy a zpráva o půjčování knih, volba okresní učitelské knihovnické komise, volba stálého výboru, vysvětlení nařízení a ustanovení o obecném školství vydaných v předešlém roce, dobrozdání učitelů z Hostinného a Vrchlabí ke knihám, které jim byly přiděleny, volné žádosti, které byly před začátkem konference podány písemně.

Následně odpoledne byla v jedné učebně chlapecké měšťanské školy konference učitelů měšťanských škol s následujícím programem : zahájení předsedou, jmenování zástupce předsedy, volba dvou zapisovatelů na dobu jednoho roku, zpráva c. a k. okresního školního inspektora o měšťanských školách v okrese, přednáška učitele z měšťanské školy pana Friedricha Möhwalda „O přírodovědném vyučování na biologickém podkladě“, volba stálého výboru, volné žádosti podané písemně před začátkem konference.

6. července byly děti druhé třídy u svaté zpovědi a druhý den u svatého přijímání.

13. července se odpoledne ve 4 hodiny konala místní učitelská konference, kde se mimo jiné také rozhodlo, že ve školním roce 1904/05 budou zavedeny nové sešity na psaní a počty.

15. července byl slavnostní bohoslužbou ukončen školní rok, zazpívána hymna a rozdáno vysvědčení.

Na začátku školního roku bylo školou povinných 115 dětí, nastoupilo jich 112 a ukončilo 99, všechny katolického vyznání.

Zápis nových dětí do školy byl 31. srpna.

Od konce května v celé Evropě téměř nepršelo, a proto byly všechny travnaté plochy vysušeny.

Další pokračování v čísle 1/2009

Vážení spoluobčané a přátelé,

jak sami vidíte, každá fotografie ze starých časů, ať se již jedná o začátek minulého století, nebo období před dvaceti, třiceti lety, je (a vždycky bude) pro nás všechny velmi cennou informací. Získání každé další je velmi radostnou událostí. Jednak je jimi průběžně doplňována před cca deseti lety založená fotodokumentace obce (zejména stavebních objektů), pak je i maximálně využíváme v Černodolském zpravodaji, a k nahlédnutí jsou pro každého návštěvníka na požádání v naší knihovně.

Dovolujeme si vás proto touto cestou požádat o případné věnování nebo zapůjčení i okopírování (to většinou pro naše účely bohatě stačí) jakékoliv starší fotografie, kresby, plánu nebo reprodukce týkající se Černého Dolu, Čisté v Krkonoších nebo Fořtu. Předem velmi srdečně děkujeme.

Vladimír Vít, knihovna